

– To se desilo pre moje udaje – prisetila se. – Imala sam prvu ljubav i doživljavala sam poniznja, povredivanje oséanja i preljubu. On nije na početku govorio da me voli, a zatim me je odbacivao i odlazio kod druge žene da bi se ponovo vratio kod mene. Na kraju nisam mogla da izdržim te patnje i preselila sam se u drugi grad.

– Nemojte pomisliti da smo ostali u kontaktu – užurbano mi je pojasnila. Ali se nisam odrekla svojih osećanja.

– Zato ste i mogli da rodite dete – rezonovao sam. – Ali ste pritom ipak mrzeli, osudivali i bili skloni uninju, a u takvoj atmosferi ostaje vrlo malo mesta za ljubav. Uz sve to, odbili ste lek koji vam je ponudila sudsrbina – takoreći ste dezertirali sa bojnog polja, pobegli ste od bola i patnji. I sad, da bi vaša čerka mogla pravilno da prođe vaš put i reši sličan zadatak, vi je nesvesno osiguravate i spasavate. Svojevremeno niste mogli da prihvivate duševni bol i zato sad podnosite fizički.

– Recite mi, mogu li da koristim lekove protiv bola?

– Sami odlučite o tome. Ipak, moram vam reći da je bol ono što vas podstiče na molitvu i pomaže vam u spasavanju života svoje čerke i budućih unuka. Na vašem mestu bih korigistro lekove samo ukoliko je bol potpuno neizdržljiv. U drugim slučajevima, kao pomoć vam je potreban rad na sebi.

– Recite mi, kakva budućnost može da očekuje moju čerku? – upitala me je.

– Kao prvo, šanse da zasnuje porodicu su vrlo male – odgovorio sam joj. Šta je porodica? To je odnos prema ljudima, njihovo vaspitanje. Verujte mi, to zahteva puno energije. Ali ako je čovek navikao da uzima, a da ne daje – to je direktni put ka neplodnosti i raspadu porodice. Energiju dobijamo iz ljubavi prema Tvorcu. Ako vaša čerka ne može da prihvati bol, neće imati ni energiju. Ljutnja, bol i gubici su oblici žrtve, ali prinudne. Askeza, apstinenca i post takođe su žrtva, ali dobrovoljna. U trenutnom stanju vaša čerka će umreti, biće neplodna ili neće imati svoju porodicu. Kada nema dovoljno energije, sudsrbina može da oduzme život, decu, porodičnu sreću, ili će, pak, dati teško bolesno dete koje je potrebno vo-

Sedeo sam u dnevnoj sobi, udobno smešten u fotelji. Televizor je bio isključen. Prethodne nedelje sam bio bolestan i ništa nisam mogao da radim, te sam nekoliko dana uzastopno gledao televiziju. Rezultat je bio ravan nuli. Nijedna korisna informacija. Televizijski ekran krade energiju jer je čovek usmeren na konzumerizam. Slični procesi se odvijaju i kada čitamo tabloidne novine i časopise. Cilj komercijalnih emisija i članaka uopšte nije razvoj, niti čovekovo obrazovanje, već oni moraju da ga raznode, da mu pruže pozitivne emocije, jer on ta svoja zadovoljstva plaća.

Dijagnostikovao sam decu koja gledaju TV: sat vremena nakon gledanja televizije kod njih dolazi do pada energije. Reč je o tome da dete ništa ne daje, već samo konzumira. Odvija se imitacija komunikacije, imitacija života. Verovatno zbog toga kod dece, ukoliko gledaju televiziju više od dva sata dnevno, nastaju psihički problemi. To je naučno potvrđena činjenica.

Deca se daleko manje druže, igraju pokretljive igre. Veština komunikacije im je slablji. Ona imitiraju odrasle televizijske heroje. Prolaze godine pri čemu se ispostavlja da se omladina potpuno odvika od komunikacije, pa, samim tim, ne ume ni da rešava konflikte. S takvim prtljagom je nemoguće zasnovati porodicu.

Država se izolovala, napustila TV stanicu, a privatnike zanima samo profit. Ispostavlja se da je kvalitet duhovne hrane još lošiji od namirnica koje služe za ishranu. U principu, ovaj proces je zakonomeran. Ako postoji neki problem, on mora da se ispolji svuda i u svetu.

Ako se pojave neki fizički problemi, to znači da su pre toga oni već nastali u duhu i duši. Ako se kvalitet hrane i ekologije približava opasnoj granici, znači da su naš način razmišljanja

KRIZA

novac, seks i nasilje. A sad ču vam postaviti pitanje: da li ova-kva osoba može da ima normalnu porodicu i zdravu decu? Nastala je dugačka pauza. Ona očigledno nije shvatila na šta je upućujem.

– Pa to je očigledno – konačno mi je izgovorila – Naravno, za takvu osobu je prostо nemoguće da ima porodicu. Njena osećanja su toliko primitivna i gruba da ne može biti ni govora o toplini, prijateljstvu, saosećanju, uzajamnoj pomoći. I sami ste rekli da kod supružnika na prvom mestu treba da bude prijateljstvo, a tek potom seksualni odnos.

– Tako je – složio sam se. – Štaviš, svim pacijentima ponavljam da supružnici ne treba da budu stoprocentno seksualno srećni jedno s drugim, zato što će u tom slučaju zadovoljstvo prognavati prijateljstvo i ljubav. Dok savremena nauka tvrdi suprotno jer je seksualnu kompatibilnost načinila osnovom porodice. Lekari i ne slute da se seksualni problemi pojavljuju u porodicu kao mehanizam zaštite ljubavi, ali i zbog spasenja dece. Napori kompletne medicine su usmereni na zadovoljstvo, ispunjenje želja, ili obezbeđivanje tela, čak i ako to dovodi do oštećenja i degradacije duše. Ali prirodu ne moramo prevariti. Jednostavno se uključuju sve snažniji mehani-zmi zaštite. Konačno, ukoliko medicina i nauka nastave da se boriti za telo tako što uništavaju dušu, cela naša civilizacija će nastradati.

– Oprostite – prekinula me je – ali mi smo počeli razgovor o zasnivanju porodice, a vi ste nabrojali ekstremne oblike čovekovog raspada. Jasno je da takva osoba ne može imati normalnu porodicu. Da li možete nešto da kažete o normalnim ljudima? Kakvi bi oni trebalo da budu da bi zasnovali porodicu?

– Smešno je – odgovorio sam joj – ali o normalnim ljudima sam i govorio. Niste obratili pažnju, ali ja sam samo nabrojao šest od deset zapovesti i opisao osobu koja ih krši. „Ne ubij. Ne ukradi. Ne svedoči lažno. Poštuј oca i majku“ – to su morale norme koje mogućavaju spasenje duše i postavljanje temelj za razvoj ljubavi. Čovek je sazdan po liku Božjem, što

znači da je on jedan, kao što je jedan i Tvorac. Nakon kršenja jedne zapovesti, svesno ili nesvesno, počinjemo da kršimo i druge.

A sada o najvažnijem. Konačno, sve proizlazi iz prve zapovesti. Sjedne strane ona glasi da je Bog jedan. S druge strane tvrdi da Boga treba voleti iznad svega. Odnosno, smisao prve zapovesti se sadrži u stalnom i neumornom stremljenju ka Bogu i sjedinjenju s Njim. Čim oslabi ljubav prema Bogu, naše težnje se prebacuje na druge objekte poklonstva. Pojavljuju se idoli koji se pretvaraju u druge bogove.

Nepoštovanje prve i druge zapovesti dovodi do postepenoг neprimetnog nepoštovanja svih drugih zapovesti. Duša ima svoju fiziologiju, koja se strogo potčinjava zakonima Vassione. Potomci čoveka koji je izgubio veru u Boga zasigurno postaju zavidni i lažljivi. Samim tim oni se lako pretvaraju u pljačkaše i ubice. Setite se oktobarske revolucije. Pre revolucije su bili teroristi, nakon nje se desio građanski rat, a zatim su nastupili teror, kolektivizacija i masovne represije. Tek je u toku Drugog svetskog rata narod stekao veru u Boga i moralna klima u zemlji se promenila.

Muškarac koji je izgubio veru u Boga počinje da se ponaša nemoralno, a zatim mu neizbežno slabi duh. Umesto da upravlja ženom, on počinje da joj se potčinjava. Ako nema ljubavi prema Bogu, telo će uvek pobediči svest, a materijalni aspekt će pobediči duhovan. U to je teško poverovati, ali milioni smrti koji su opustošili Rusiju, kodirani su u jednoj rečenici književnog lika. Setite se dela Gribojedova „Nevolje zbog pameti“. Šta je ono o čemu najviše brine Famusov, kada sazna za čerkinu sramotu?

*Ah, šta l' će Božje moj, na ovo reći
kneginja Marija Aleksejevna?*

Ovo su poslednje reči komedije, njena kulminacija. Muškarac, koji je izgubio veru u Boga, onaj koji se klanja novcu i blagostanju, neminovno pada u materijalno ropstvo i zavisi